

تعداد صفحه : ۵ صفحه	نام و نام خانوادگی:	رشته : تجربی و ریاضی	سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	پایه : دوازدهم نوبت صبح
اداره کل آموزش و پرورش فارس		مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
------	------------------------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۰/۲۵	عبارت «دارای نشان پیامبری» در توضیح کدام واژه آمده است؟ الف) قسیم ☐ ب) جسیم ☐ پ) وسیم ☐ ت) نسیم ☐	۱
۰/۵	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) وجه خدا اگر شودت منظر نظر ب) همّت اگر سلسله‌جنبان شود زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی مور تواند که سلیمان شود	۲
۰/۲۵	کدام یک از واژه‌های بیت زیر، «مقابل» واژه «ذُل» است؟ «همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی»	۳
۰/۷۵	در هر یک از موارد زیر، املاي درست را از داخل کمانک برگزینید. الف) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و (خان - خوان) نعمت بی دریغش همه جا کشیده. ب) بفکن ز پی این (اثاث - اساس) تزویر پ) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (صوابش - ثوابش)	۴
۰/۲۵	در متن زیر، املاي واژه‌ای را که غلط به کار رفته است، به شکل صحیح بنویسید. «اسیر بعثی می‌گوید: «خیال کردید ما الاغ هستیم؟» همه به هم زل زدیم و در میان بحث و حیرت اسیر دشمن، با صدای بلند از ته دل خندیدیم.»	۵
۰/۲۵	کدام یک از ابیات زیر، فاقد غلط املاي است؟ الف) هر کسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست اصرار من ب) چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟	۶
۰/۲۵	در عبارت زیر کدام واژه هم‌آوا از نظر املاي نادرست است؟ «هر نفسی که فرو می‌رود ممدّ حیات است و چون برمی‌آید، مفرّج ذات. در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب. عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان حلیه جمالش به تحیّر منصوب.»	۷
۰/۵	در گروه کلمات زیر، دو نادرستی املاي وجود دارد؛ شکل درست هر یک را بنویسید. «ضماد و مرهم - مئجر و سرپوش - مسلک و روش - غرامت و جبران - باسق و بلند - قربت و نزدیکی - موسوم و معروف - شبیح و مانند»	۸
۰/۵	نوع حذف در هر یک از موارد زیر، تعیین کنید. الف) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند	۹
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

تعداد صفحه: ۵ صفحه	نام و نام خانوادگی:	رشته: تجربی و ریاضی	سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	پایه: دوازدهم نوبت صبح
اداره کل آموزش و پرورش فارس		مدرس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱۰	نوع کاربرد «را» در عبارت زیر مشخص کنید. الف) گفت: «از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟» ب) گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم»	۰/۵
۱۱	معنای فعل نیست در کدام گزینه متفاوت با سایر گزینه‌هاست؟ الف) زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست ب) بگفتا: «جان‌فروشی در ادب نیست» پ) گفت: «مسجد، خوابگاه مردم بدکار نیست» ت) گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست»	۰/۲۵
۱۲	در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی را مشخص کنید. «زین بی‌خردان سفله بستان داد دل مردم خردمند»	۰/۵
۱۳	نقش دستوری ضمیرهای مشخص شده در ابیات زیر را بنویسید. الف) هیچ نقاشی نمی‌بیند که نقشی برکشد وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای ب) بار دیگرش به تضرع بخواند.	۰/۲۵
۱۴	با توجه به عبارت «اما چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد، بی‌آنک آن بزرگ، نزد حق یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد.» الف) نوع «و» مشخص شده را بنویسید؟ ب) زمان و ساخت فعل طلبد چیست؟ پ) نقش واژه «مستغرق» و «حاجت» به ترتیب و است.	۱
۱۵	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) بیت زیر، پنج جمله دارد. «ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی نروم جز به همان ره که توام راه‌نمایی» ب) در بیت زیر واژه «فتد» در معنای مضارع اخباری به کار رفته است. صحیح ☐ غلط ☐ «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت»	۰/۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۶	هر یک از ابیات زیر را به درستی کامل کنید. الف) ب) گر در سرت هوای وصال است حافظا تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۱
۱۷	نویسنده کتاب زیر را بنویسید. «روایت سنگ‌سازان ۲»	۰/۲۵
ادامه سؤالات در صفحه سوم		

تعداد صفحه : ۵ صفحه	نام و نام خانوادگی:	رشته : تجربی و ریاضی	سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	پایه : دوازدهم نوبت صبح
اداره کل آموزش و پرورش فارس		مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱۸	جاهای خالی عبارت زیر را به شکلی درست، پُر کنید. متن زیر که با عنوان «گمان» در گنج حکمت آمده است از کتاب ، ترجمه است. «گویند که بطی در آب ستاره می‌دید، پنداشت که ماهی است؛ قصدی می‌کرد تا بگیرد و هیچ نمی‌یافت. چون بارها بیازمود و حاصلی ندید، فرو گذاشت.»	۰/۵
۱۹	بیت زیر از کدام شاعر است؟ «نی حدیث راه پر خون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند»	۰/۲۵
۲۰	آرایهٔ مشترک ابیات زیر، اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ با ذکر یک دلیل. الف) محرم این هوش جز بیهوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب) شانه می‌آید به کار زلف در آشفتگی آشنایان را در آیام پریشانی بی‌پرس	۰/۷۵
۲۱	آرایهٔ ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است) الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ب) آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد پ) نی حریف هر که از یاری برید/ پرده‌هایش پرده‌های ما درید	۰/۷۵
۲۲	در بیت زیر کنایه را مشخص کنید. «گفت می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی گفت ای بیهوده‌گو حرف کم و بسیار نیست»	۰/۲۵
۲۳	با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد.» الف) ارتباط میان واژه‌های مشخص شده سبب پیدایش کدام آرایهٔ ادبی شده است؟ ب) در این عبارت «مشبه‌به» را مشخص کنید.	۰/۵
۲۴	نوع گفت‌وگو در سرودهٔ زیر که به صورت سؤال و جواب است، در اصطلاح ادبی چه نام دارد؟ گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز گفتا ز خوب رویان این کار کمتر آید گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید	۰/۲۵
۲۵	از نظر شیوه بیان (جد و طنز) این سرودهٔ حافظ با کدام بیت ارتباط مشترک دارد؟ «با محتسبم عیب مگویند که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است» الف) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بگاهی همه کمی تو فزایی ب) گفت: «می‌باید تو را تا خانهٔ قاضی برم» گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»	۰/۲۵
ادامهٔ سؤالات در صفحه چهارم		

سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)	رشته: تجربی و ریاضی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵ صفحه
پایه: دوازدهم	نوبت صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲		اداره کل آموزش و پرورش فارس	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۲۶	آرایه مجاز را در بیت زیر مشخص کنید. «لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی»	۰/۲۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۷	در بیت زیر منظور از «بی‌دل» کیست؟ «گر کسی وصف او ز من پرسد بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز»	۰/۲۵
□	ارتباط میان دو ستون جدول را مشخص کنید. (یک مورد اضافی است)	۰/۵
	الف) گفت باید حد زند هشیار مردم مست را گفت هشیاری بیار این جا کسی هشیار نیست ب) گفت آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه گفت در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست	۱. انتقاد از برخورد غیر انسانی ۲. فراگیر شدن فساد در جامعه ۳. ارزشمندی عقل و بی اعتباری ظواهر
۲۹	در بیت «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد.» مرغ سحر نماد چه نوع عشقی است؟	۰/۲۵
۳۰	با توجه به ادبیات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است ب) تا آن دقیقه‌ای که نکرد استخوانم آب از سر هوای عشق وطن دست برداشت	۰/۵
۳۱	تأکید شاعر در مصراع «بنشین به یکی کبود اورنگ» چیست؟	۰/۵
۳۲	کدام یک از ابیات زیر به سخن مشهور «کُلُّ شَیْءٍ یَرْجِعُ الی اَصْلِهِ» اشاره دارد؟ الف) بشنو از نی چون شکایت می‌کند ب) کز نیستان تا مرا ببریده‌اند پ) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش ت) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق از جدایی‌ها حکایت می‌کند در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند باز جوید روزگار وصل خویش تا بگویم شرح درد اشتیاق	۰/۲۵
۳۳	با توجه به متن زیر خداوند چه وظیفه‌ای را به عهده «باد صبا» و «ابر بهاری» قرار داده است؟ «فَرَّاشِ بَادِ صَبَا رَا گَفْتَه تَا فَرَشِ زَمَرْدِیْنِ بَگَسْتَرْد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.»	۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه پنجم		

سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)	رشته: تجربی و ریاضی	نام و نام خانوادگی:	تعداد صفحه: ۵ صفحه
پایه: دوازدهم نوبت صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲		اداره کل آموزش و پرورش فارس	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۳۴	در ابیات زیر منظور از موارد مشخص شده چیست؟ الف) هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد ب) در نیابد حال پخته هیچ خام پ) با شیر سپهر بسته پیمان هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد پس سخن کوتاه باید والسلام با اختر سعد کرده پیوند	۰/۷۵
۳۵	در بیت زیر منظور از «آن کسی» است. آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است	۰/۲۵
۳۶	با توجه به درس دماوندیه، کدام بیت زیر دربردارنده این پیام است: «در برابر ظلم سکوت اختیار کرده است.» الف) تو قلب فسرده زمینی از درد ورم نموده یک چند ب) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند	۰/۲۵
۳۷	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) هر که بی‌روزی است روزش دیر شد. ب) عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده. پ) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان ت) برکن ز بن این بنا که باید ث) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود. ج) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست از ریشه بنای ظلم برکنند ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	۰/۱۵ ۰/۱۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۲۰	پیروز باشید	جمع نمره

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)	رشته: تجربی و ریاضی
پایه: دوازدهم	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲ نوبت صبح
مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	اداره کل آموزش و پرورش فارس

ردیف	پاسخ سؤالات (به پاسخ‌های مشابه نیز نمره تعلق می‌گیرد)	نمره
------	---	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱	پ) و سیم ☒ ۰/۲۵	۰/۲۵
۲	الف) ذات / وجود ۰/۲۵ ب) محرک / آن که دیگران را به کاری برمی‌انگیزد. ۰/۲۵	۰/۵
۳	عزّ ۰/۲۵	۰/۲۵
۴	الف) خوان ۰/۲۵ ب) اساس ۰/۲۵ پ) صوابش ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	بهت ۰/۲۵	۰/۲۵
۶	ب) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ ۰/۲۵	۰/۲۵
۷	منصوب ۰/۲۵	۰/۲۵
۸	معجز و سرپوش ۰/۲۵ شبه و مانند ۰/۲۵	۰/۵
۹	الف) در مصراع دوم واژه دل: حذف به قرینه لفظی ۰/۲۵ ب) در مصراع دوم واژه قسم می‌خورم: حذف به قرینه معنایی ۰/۲۵	۰/۵
۱۰	الف) حرف اضافه ۰/۲۵ ب) گسست اضافه (فک اضافه) ۰/۲۵	۰/۵
۱۱	ت) گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست» ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۲	ترکیب وصفی: این بی‌خردان - بی‌خردان سفله - مردم خردمند (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۲۵ ترکیب اضافی: داد دل - دل مردم (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۲۵	۰/۵
۱۳	الف) «ت» در نقاشت: مفعول ۰/۲۵ «ش» در حیرتش: مضاف‌الیه ۰/۲۵ ب) «ش» در دیگرش: مفعول ۰/۲۵	۰/۷۵
۱۴	الف) «او» ربط ۰/۲۵ ب) مضارع التزامی ۰/۲۵ پ) به ترتیب: مسند ۰/۲۵ - مفعول ۰/۲۵	۱
۱۵	الف) غلط ☒ ۰/۲۵ ب) صحیح ☒ ۰/۲۵	۰/۵

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۶	الف) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی ۰/۵ ب) باید که خاک درگه اهل هنر شوی ۰/۵	۱
۱۷	عیسی سلمانی لطف‌آبادی ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۸	به ترتیب: کلیله و دمنه ۰/۲۵ - نصرالله منشی ۰/۲۵	۰/۵
۱۹	مولوی ۰/۲۵	۰/۲۵

ادامه پاسخ‌نامه در صفحه دوم

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان شبه نهایی درس: فارسی (۳)	رشته: تجربی و ریاضی
پایه: دوازدهم	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۹/۱۲ نوبت صبح
مدارس روزانه دوره دوم متوسطه - آذرماه ۱۴۰۲	اداره کل آموزش و پرورش فارس

ردیف	پاسخ سؤالات (به پاسخ‌های مشابه نیز نمره تعلق می‌گیرد)	نمره
۲۰	اسلوب معادله ۰/۲۵ زیرا مصراع دوم هر بیت، مصداق و تمثیلی برای مصراع اول است. (دو مصراع از نظر نحوی مستقل هستند.) ۰/۵	۰/۷۵
۲۱	الف) ۳. تلمیح ۰/۲۵ ب) ۴. حسن تعلیل ۰/۲۵ پ) ۱. جناس همسان (۲۵)	۰/۷۵
۲۲	بی خود شدی (کنایه از: مست شدن) ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۳	الف) سجع ۰/۲۵ ب) پرده ۰/۲۵	۰/۵
۲۴	مناظره ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۵	ب) گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی برم» / گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست» ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۶	لب و دندان ۰/۲۵	۰/۲۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۷	عاشق (سعدی - خود شاعر) ۰/۲۵	۰/۲۵
۲۸	الف) ۲. فراگیر شدن فساد در جامعه ۰/۲۵ ب) ۳. ارزشمندی عقل و بی اعتباری ظواهر ۰/۲۵	۰/۵
۲۹	نماد عشق ظاهر یا عشق مجازی ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۰	وطن دوستی (فدا کردن جان در راه وطن) ۰/۵	۰/۵
۳۱	حکومت و قدرت را در دست گرفتن ۰/۵	۰/۵
۳۲	پ) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۳	باد صبا: سبزه‌ها را مانند فرشی در طبیعت پهن کند. ۰/۲۵ ابر بهاری: گیاهان را در زمین پرورش دهد. ۰/۲۵	۰/۵
۳۴	الف) عشق (معرفت) ۰/۲۵ ب) انسان بی بهره از عشق ۰/۲۵ پ) آفتاب (خورشید) ۰/۲۵	۰/۷۵
۳۵	محمدعلی شاه قاجار ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۶	الف) تو قلب فسرده زمینی / از درد ورم نموده یک چند ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۷	الف) هر کس از عشق بی بهره باشد، روزگارش تباه می‌شود. ۰/۵ ب) شیره درخت انگور با قدرت او، عسلی خالص شده. ۰/۵ پ) محتسب گفت: پولی بده و خود را نجات بده. مست گفت: موضوعات دینی با پول (رشوه) حل نمی‌شود. ۰/۷۵ ت) این ظلم حاکم را همچون خانه‌ای ویران کن، زیرا باید ظلم را از پایه و اساس از بین برد. ۰/۷۵ ث) یکی از عارفان در حالت تفکر عارفانه بود. (یا: یکی از عارفان دل خود را از غیر خدا حفظ کرده بود.) ۰/۷۵ ج) کشوری که به دست بیگانگان آباد شود با اشک ویران کن؛ زیرا آنجا خانه غم و اندوه است. ۰/۷۵	۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	پیروزباشید